

Član 15.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-02-2-1016-1/23
3. oktobra 2023. godine
Sarajevo

Direktor
Instituta za mjeriteljstvo
Bosne i Hercegovine
Milica Ristović Krstić, s. r.

ANEKS I

Znak „3“ (obrnuto slovo epsilon) visok je najmanje 3 mm, a maksimalno 6 mm i ima sljedeći oblik:

3

ANEKS II

– Natpisi i oznake –

Specifični natpisi i oznake za mjerne boce su dati u nastavku:

1. Sa strane, na donjem rubu ili na dnu:
 - 1.1 Nazivna zapremina, koja se izražava u litrima, centilitrima ili mililitrima, brojevima čija je najmanja visina
 - 1.1.1. 3 mm ukoliko je nazivna zapremina jednaka ili manja od 20 cl
 - 1.1.2. 4 mm ukoliko je nazivna zapremina od 20 cl i manja od 100 cl, ne uzimajući 20 cl
 - 1.1.3. 6 mm ukoliko je nazivna zapremina veća od 100 cl.
 - 1.2 Znak proizvođača
 - 1.3 Znak „3“ (obrnuto epsilon)
2. Na dnu ili u na donjem rubu, u zavisnosti od metode/a punjenja za koje je boca namjenjena:
 - 2.1 broj koji označava ukupnu zapreminu izraženu u centimetrima , bez oznake cl i/ili broj koji označava razliku u milimetrima od nivoa ukupne zapremine do nivoa punjenja koji odgovara nazivnoj zapremini, sa oznakom mm.

ANEKS III

-Vrednovanje rezultata-

1.1 Metoda standardne devijacije

Broj mjernih boca u uzorku je 35

1.1.1 Računa se srednja vrijednost $\bar{x}$ stvarnih zapremina x_i boca u uzorku, procjenjena standardna devijacija stvarnih zapremina x_i boca u seriji, gornja dopuštena granica T_s i donja dopuštena granica T_i .

1.1.2 Računanje srednje vrijednosti $\bar{x}$ i procjenjene standardne devijacije s serije:

Računaju se sljedeće vrijednosti:

1.1.2.1. Suma 35 izmjerenih stvarnih zapremina $x = \sum x_i$
($i = 1, 2, \dots, 35$)

1.1.2.2. Srednja vrijednost 35 mjerenja $\bar{x} = \frac{\sum x_i}{35}$

1.1.2.3. Suma kvadrata 35 mjerenja $\sum x_i^2$

1.1.2.4. Kvadrat sume 35 mjerenja $(\sum x_i)^2$, tada je $\frac{(\sum x_i)^2}{35}$

1.1.2.5. Korigovana suma: $SC = \sum x_i^2 - \frac{1}{35} (\sum x_i)^2$

1.1.2.6. Procjenjena vrijednost $v = \frac{SC}{34}$

1.1.2.7. Procjenjena standardna devijacija je: $s = \sqrt{v}$

1.1.3 Gornja dopuštena granica T_s :

je zbir označene nazivne zapremine i maksimalnog dozvoljenog odstupanja koje odgovara toj zapremini

1.1.4 Donja dopuštena granica T_i :

je razlika između označene nazivne zapremine i maksimalno dozvoljenog odstupanja koje odgovara toj zapremini

1.1.5 Kriteriji za prihvatanje serije

Serija se prihvata u skladu sa odredbama ovog Pravilnika ako vrijednosti $\bar{x}$ i s istovremeno zadovoljavaju sljedeće tri nejednačine:

- 1) $\bar{x} + k \cdot s \leq T_s$
- 2) $\bar{x} - k \cdot s \geq T_i$
- 3) $s \leq F \cdot (T_s - T_i)$

gdje je: $k = 1,57$ i $F = 0,266$

1.2 Metoda prosječnog opsega

Broj mjernih boca u uzorku je 40

1.2.1. Računa se srednja vrijednost $\bar{x}$ stvarnih zapremina x_i boca u uzorku,

srednja vrijednost opsega $\bar{R}$ stvarnih zapremina x_i boca u uzorku, gornja dopuštena granica T_s i donja granica T_i .

1.2.2 . Računanje srednje vrijednosti $\bar{x}$ i stvarnih zapremina x_i boca u uzorku:

- Suma 40 izmjerenih stvarnih zapremina x_i : $\sum x_i$ ($i = 1, 2, \dots, 40$)
- Srednja vrijednost 40 mjerenja $\bar{x} = \frac{\sum x_i}{40}$

1.2.3 Računanje srednje vrijednosti $\bar{R}$ stvarnih zapremina x_i boca u uzorku:

Podijeliti uzorak hronološkim redoslijedom selekcije, osam poduzoraka od po pet mjernih boca.

Izračunati na sljedeći način:

- Opseg svakog od poduzoraka, tj. Razlika između stvarne zapremine najveće i najmanje od pet boca u poduzorku, tako se dobija osam opsega u rasponu od $R_1, R_2, \dots, R_8$.
- Suma opsega osam poduzoraka $\sum R_i = R_1 + R_2 + \dots + R_8$
- Srednja vrijednost opsega $\bar{R}$ je: $\bar{R} = \frac{\sum R_i}{8}$

1.2.4 Gornja dopuštena granica T_s :

je zbir označene nazivne zapremine i maksimalnog dozvoljenog odstupanja koje odgovara toj zapremini.

1.2.5 Donja granica T_i :

je razlika između označene nazivne zapremine i maksimalnog dozvoljenog odstupanja koje odgovara toj zapremini.

1.2.6 Kriteriji za prihvatanje serije

Serija se prihvata u skladu sa odredbama ovog Pravilnika ako vrijednosti $\bar{x}$ i $\bar{R}$ istovremeno zadovoljavaju sljedeće tri nejednačine:

$$4) \bar{x} + k \cdot \bar{R} \leq T_s$$

$$5) \bar{x} - k \cdot \bar{R} \geq T_i$$

$$6) \bar{R} \leq F \cdot (T_s - T_i)$$

gdje je: $k = 0,668$ i $F = 0,628$